GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Dumineca, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe $^1/_2$ 6 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu 2$^1/_2$ galbini mon. sunatória.

Anulu XXXV.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 9. **Brasiovu 10 Februariu 29 Ianuariu** **1872.**

MONARCHI'A AUSTRO-UNGARICA.

Transilvani'a.

Romanii in politica.

I.

In dilele trecute fói'a cea mai radicale maghiaro-democrata*), luá cu multa placere notitia despre nescari articli, cari — dupa cum ne spune — au esitu in „Federatiunea“ si despre cari dice, ca „se potu privi cá dovada, cumca romanii au inceputu mai pianu in politica“, spunendune mai incolo, ca in acei articli s'ar dechiará, „dorinti'a romaniloru in privinti'a autonomiei Transilvaniei de „ilegale“ si ca chiaru abstrahendu dela acést'a — ilegalitate — „autonomi'a Transilvaniei nu ar' diacé in interesulu romaniloru, ci ar' fi spre daun'a loru“; mai incolo, ca in acei articli s'ar dice, ca „pentru romani nu ar' fi de lipsa se faca politica separata si se fia inimicii altei natiuni, numai pentruca aceea vorbesce alta limba“, dandulise totudeodata in acei articli (din „Federatiunea) nóa romaniloru urmatóri'a lectiune: „Se invetiamu a cunósce pre ómeni cu deosebire pre unguri (maghiari) si se ne afipimu natiunei acesteia inaintate atatu in avere, catu si in cultura, ca numai pre calea acesta vomu puté ajunge la scopu, la efeptuirea pretensiuniloru nóstre drepte. Se ne impacamu cu impregiurarile si se tindemu man'a maghiariloru, despre cari s'a potutu convinge, ca nu ne vatama (bántják) nici nationalitatea nici limb'a (?!) si in tempu de minune scurtu caus'a nóstra se va intórce spre bine!! (?)**.

In Nr. 22 vine apoi totu acea fóia (magh. dem.) si ne spune, ca dupa cum bucina folle guvernementali. — C. Lonyay de vreo cateva septemani incóce pactéza seriosu cu coaducatorii cei mai renumiti ai nationalitatiloru diverse si doresce a se informa, ca de cumva ar' succede impacatiunea, fire-ar' ei placati a primi postulu est'a séu celualtu? etc. Ne spune mai incolo, ca „intre acesti corifei s'ar afla si de cei slabi, carora li ar' placé se se faca domni mari si precum a insielatu Beust in 1866 pre corifeii deakistiloru, acceasi procedura in a dóu'a editiune va amagí si pre corifeii nationalitatiloru, dintre cari unii au si inceputu cu mare zelu a o recomandá connationaliloru sei, cá si candu ei ar' avé deja decretele de denumire in buzunariu! etc.

Se tanguiesce si lamentéza apoi amaru totu acea fóia, „pentru ce suntu romanii asia **credulí?** de ce nu -si aducu aminte de italienesculu: „Del detto al fatto v'è un gran tratto“ si observa, ca de cumva nu se voru luá pre séma nationalitatile, asia voru ambla si ele cu deakistii, cum au amblatu ei (partit'a opositionale) si déca anume serbii si romanii nu voru fi acuma mai cercumspecti (szemes) cá ei, si nu voru lega manále acelora, cari se consulta acuma despre ventoriulu si interesele loru, se va implini si la ei: sera poenitentia!“ Merge apoi mai incolo „G. P.“ si ne spune, ca „guvernulu actualu dependente de Vien'a, numai pentru acesta amagesce pre serbi si romani, cá prin sprijinirea loru la alegerile ventórie se capete éra maioritate in dieta. Inse se-si insemne bine nationalitatile, dice „G. P.“, ca voturile loru apasa cu pondu decidetoriu in cumpana, si precum se voru da ei in drépt'a séu stang'a, asia se va indrepta si sórtea loru spre reu ori bine, ca dela amagitorii deakisti nu au ce astepta nationalitatile“ etc. etc.

Asia fói'a radicale maghiaro-democrata „Gyors-Posta“. Cine nu cunósce directiunea acestei foi, ar' puté se alunece a crede, ca dieu acést'a fóia deplange sinceru sórtea nationalitatiloru si doresce aventarea loru la pusetinnea ce le compete cá individualitati nationale! Déra nu e asia; nici pre „G. P.“ nici pre ori-care maghiaru democratu nu lu dóre de sórtea nóstra, nu le pasa loru de sórtea romaniloru si a serbiloru, — din contra le pare dóra inca pré bine. — Amu avutu ocasiune destula a ne convinge, ca acestia suntu chiaru asia, de nu inca mai — netoleranti si nedrepti facia cu pretensiunile de dreptu nationale, cá deakistii, asia déra nu de noi le pasa loru, ci le pasa de caus'a loru propria, de asecurarea maioritatei pentru partit'a loru. Ar' dori, cá romanii si serbii la alegerile venitórie se-si dé voturile loru cumpanitórie nu deakistiloru, ci barbatiloru de partit'a stanga, cá se ajunga acésta partita la putere. Are totu dreptulu „G. P.“, ba si datoria a lucrá si a scrie asia in interesulu partitei sale; asemine nu se potu condamna nici deakistii (maghiari), déca intrebuintiaza tóte midiulócele spre a se sustiené la putere, si i putemu pricepe bine ce facu; ceea ce nu potu pricepe inse este, cum de si dintre romani -si batu multi capulu, lucra si alérga dupa partisani, cari se ajute a se sustiené maiotitatea deakistiloru? Se turbura sangele in omu de omenia vediendu, ca unu individu — cu atatu mai multu o natione — se adopera a sustiené la putere pre o corporatiune, despre care e convinsu resp. convinsa, ca acesa e fara ecuitate si nedrépta facie cu pretensiunile lui resp. a ei! Credu, ca nu e de lipsa se dovedescu cu tóte, ca serbii si romanii in cesti siese ani din urma, de candu domnesce partit'a deakista, nu se potu lauda nici cu celu mai micu favoru! din partea acestei partite. Ce favoru? nici cu celu mai micu semnu de ecuitate si dreptate facia cu pretensiunile loru de dreptu nationale. Vedeti numai legea municipale, legea despre nationalitati, legea electorale pentru Transilvani'a, apoi organisarea municipialoru si a justitiei, legea scolaria etc.

In totu locului au remasu nationalitatile desconsiderate, si ce e mai multu, intru aplicarea legiloru (organisare) chiaru cu calcarea legiloru facute de acesa partita totu in detrimentulu nationalitatiloru.

Cumca partit'a deakista nu e drépta si cu ecuitate facia cu pretensiunile nóstre de dreptu, a trebuitu se se convinga si acelu romanu (transilvanu), care dela anulu 1869 incóce singuru singurelu totu meren a pledatu pentru uniunea cu Ungari'a, dandu espresiune acelei convingeri in faci'a dietei prin cuvintele memorabile: „Tóte sperantiele si ostenelele mele de 20 de ani s'au prefacutu in nemica“ (candu cu legea electorale). Déca nu au potutu cunósce mai inainte pre maghiarii deakisti acestu romanu, unionistu mare, si celalalti pucini deakisti; apoi au trebuitu se i cunósca catu tempu au siediutu cu ei in dieta dela 1867, si déca ei totusi mergu mai incolo a lucra si a scrie in interesulu acestei partite calcatórie in pitióre a celoru mai sante si mai nealienabile drepturi nationali, atunci trebue se credemu, ca nu convingerea, séu nu dorirea de a inainta prosperarea si fericirea nationale, — ci alte cause, alte considerationi ii indémna a scrie si a lucra pentru sustienerea la putere a acestei partite. Se le cercetamu. †

*) „Gyors-Posta“ ese in Pest'a.

**) In asia scurtu tempu dóra totusi nu, cum s'a intorsu a scriitoriului!

Cultur'a scientifica in Transilvani'a si Ungari'a.

I. Compatriotii nostrii unguri si nemti, se folosescu de tóte ocasiunile spre a plesni in faci'a romaniloru locuitori pe teritoriulu Daciei si alu Pannoniei, nescientia, necultura, barbaria.

Fiinduca scienti'a este in adeveru potere; fiinduca acela care scie mai multu si mai bine, aplicandu scienti'a sa cum se cade, domina preste nescientia si hebeuc'a, de aceea dati se ne tragemu sém'a unii cu altii din tempu in tempu pe acestu terenu de cea mai mare importantia. Aci inse nu este de ajunsu cá se ne mesuramu unii cu altii numai noi intre noi, acesti conlocuitori ai Ungariei si ai Transilvaniei, ci voindu a cunósce adeverulu intregu si curatu, se nu perdemu din vedere, ca pe teritoriulu Europei suntu popóra multu mai lumin'ate, decatu cele mai inaintate din imperiulu austro-ungurescu, cum si érasi unele (din Turci'a si Rusi'a) mai inapoiate decatu de ecs. ale Ungariei preste totu. Déra fiinduca unu studiu comparativu asia de intensu ar' trece departe preste marginile unoru articlii destinati pentru vreunu diariu din cele mici, cauta se ne restringemu asta-data nu mai la impartasirea unoru date si citate, din care se cunóscemu, care catu si care in ce ramure si specialitati avemu se invetiamu unii dela altii.

Vomu incepe cu date oficiali.

Starea cea trista a invetiaturei elementarie atatu in Ungari'a catu si in Transilvani'a este cunoscuta din cifrele statistice scóse la lumina prin numeratur'a (catagrafi'a, recensementulu) poporului intreprensa cu dat'a 1 Ianuariu 1870. Din acelea cifre s'a vedutu ca din pruncii de scóla, cari adica se afla in etate dela 6—14 ani, in Ungari'a abia ambla 51% la scóla, éra in Transilvani'a abia 40$^1/_2$ din 100. Bine se insemnamu: acestea cifre au valóre numai pentru presentu, adica numai de candu venise absolutismulu austriacu, de ne puse baionetulu in cóste, pentru cá se ne facemu cu totii incai scóle elementarie. Inainte de acesa erá neasemenatu mai reu. Mai inainte audiai pe solgabirau si pe vicespanu dicundu catra pop'a romanescu: „Ai nyebunyit la dumnyeata porintye, cá se face scóla la iobagy ai nostrii, se faca ficioru de iobágy popa la locu alu fitsor dumnyitale?“

Si scólele nu se facea de locu. Si sclavii se bucurá ca n'au scóla, sclavii maghiari cá si sclavii romani, ruteni, serbi etc.

Va obiecta cineva: Mai anume in Transilvani'a cele mai pucine scóle elementarie le au romanii. De aici vene ca in cifr'a totala defectulu de scolari este asia de rusinatoriu. Se póte si acésta; numai de alta parte éca, tocma si in dilele trecute se publicara prin diarie unele date din Secuime, unde elementulu maghiaru este asia de compactu, si unde totusi dintre populatiunea barbatésca 79% nu sciu nici citi si cu atatu mai pucinu a scrie, éra in scaunele Ciucu et Giurgiu acea cifra se urca la 89%. Si totusi Secuimea avuse pe langa scóle confesionali, inca si scólele de companii in regimentele confiniarie.

Cautati inse cu deamerunttulu comuna de comuna, atatu la secui, catu si in comitate la fostii iobagi de nationalitate maghiara si anume pe unde suntu calvini, despre cari se dicea ca le mai place cultur'a. Preste totu intunerecu, nescientia, barbaria. Intrebati si pe profesionistii maghiari, cati din ei sciu citi si scrie si apoi cum? Si totusi, pe acestia nu i retienuse nimeni dela scóla; dela reformatiune incóce, séu celu pucinu de 300 de ani, au avutu ocasiune si tempu de a-si face scóle bune pe la tóte orasiele loru. N'au facutu de catu umbre de scóle.

Asia déra cu scólele elementarie amu fi cam quitt. Maghiariloru le fusese permisu a-si infiintia scóle si n'au facutu; romaniloru nu le a fostu permisu si nici ca le au.

Se trecemu la scólele midiulocii umanióre séu gimnasiali. De acestea ungurii au relative multe. In Ungari'a própria suntu circa 120 de cate 8 6 si 4 clase. Din acestea numai 2 suntu romanesci, éra cateva slavice, tóte celelalte suntu maghiare de confesiuni diverse. In Transilvani'a (fara Partes adnexae, adica fara cele 3 comitate si 1 districtu rupte de catra ea) suntu 29, din care 18 cu cate 8 clasi, 1 cu 7, 1 cu 6, 2 cu 5 si 8 cu cate 4. Din tóte acestea suntu numai trei (3) romanesci, fiacare cu cate 8 clasi; tóte celelalte suntu maghiare de confesiuni diverse si sasesci de confesiune ev. luterana. Dintre gimnasiele mici unele abia merita numele acesta. Preste totu inse s'a observatu de catra mai multi cari s'au ocupatu inadinsu de starea instructiunei publice, ca cu esceptiune de vreo 2—3 gimnasie sasesci, celelalte stau mai multu séu mai pucinu inapoia celoru germane, francesci, inca si in cód'a celoru austriace etc., incatu tenerii cari trecu dela acelea in alte tieri, mai alesu la facultatea de scientie, la technica s. a., perdu cate unu anu de dile cu repetitiunea; ca-ci adica scientiele matematice si cele fisice se propunu in unele gimnasie fórte reu, séu déca cumva se si propunu bine, déra nu se prea afla nimeni care se destepte pe tenerime asupra folóseloru practice cate resulta din invetiarea loru.

Scóle reali si comerciali, cu singur'a esceptiune de cea mare din Bud'a si de alte 9—10 fórte modeste, abia acuma resare cate una ici colea; prin urmare despre acestea va vorbi cine va trai, numai preste vreo 10—15 ani, candu se voru cunósce dupa fructele loru. Pana acuma se constata numai atata, ca mai vertosu din acésta causa se simte asia greu lips'a de inteligentia intre comercianti si profesionisti.

Facultati teologice si scóle pedagogice. — Manum de tabula. Le au descrisu altii cu colori atatu de vii, incatu noi nu amu fi in stare se adaugemu nimicu dela noi.

Academii de drepturi. Are Ungari'a unu barbatu, anume Iuliu Schwarz, in acestea timpuri deputatu la dieta, omu de mare capacitate, de cunoscientie intense si mare amicu alu instructiunei preste totu. Acelu barbatu scrisese inca pe la an. 1859 despre necesitatea de a se reforma invetiamentulu preste totu, éra in an. 1870 publicá un'a alta carticica despre necesitatea de a se supune la reforma radicale insasi universitatea**). In acea carte Schwarz vorbindu despre academiele de dreptu, anume si despre cea din Sibiiu si cea din Clusiu, cum si despre facultatea de medicina, dice: „Beide stehen auf gleichem Niveau und erzeugen gleiches Resultat: sie ziehen Stümperheran; die Rechtsacademie (wie die ungarischen überhaupt) — Winkelschreiber, ungebildete Richter und Beamten; die chirurgische Schule: Quacksalber". Adica pe romanesce: „Amendóue stau pe aceeasi nivela si producu acelasiu resultatu: adica din acelea esu ómeni ignoranti; academi'a de drepturi produce (cá tóte cele ungaresci) advocati rei (cari se dicu rabulisti, lat. Rabula), judecatori si functionari lipsiti de cultura; éra scól'a de chirurgía: Medicastrii (medici rei, medici ignoranti)".

La acésta sententia a lui Schwarz adauge Mátrai*), ca ea este aspra, inse prea adeverata. Elu inse observa ca acestu reu mare nu provene dela profesorii academici, catu mai vertosu dela sistem'a cea defectuósa. Insasi institutiunea academieloru ungure-transilvane este rea. Dupa Mátrai, facultatea de drepturi pentru acesa este asia decadiuta, pentruca lipsescu din trens'a Scientiele de statu si Istori'a filosofiei, care séu nu se propunu de locu, séu numai cá in fuga. Acésta insemna atata, catu a talia aripele unui vulture cá se nu póta sboră. De aici vene, ca ómenii s'au dedatu a judeca si despre scienti'a de drepturi numai cá despre ori-ce profesiune (meseria, mesteria), dupa care se-si castige cineva panea de tóte dilele, séu, une-ori se se si inavutiésca, éra cá se se aléga din sinulu academieloru barbati de statu, nici vorba. De aici spaimantatoriulu numeru alu semidoctiloru, si mai inficiosiat'a lipsa a barbatiloru de statu.

Credemu ca Mátrai scie ca acea sistema a fostu introdusa din vechime inadinsu, mai vertosu in Transilvani'a, cu scopu adica, cá pentru ardeleni tóta scienti'a mai inalta se fia si se remana numai spoiéla, rumenéla, éra ómeni eruditi si barbati de statu se nu póta esi nici una-data.

Si cu tóte acestea, totu s'ar mai alege si capacitati mai eminente din acelea academii, déca nu ar' domni in trensele inca si acea credentia desiérta, cá si cum cei cari esu de acolo cu absolutoriu, ar' fi privilegiati omniscicatori, incatu se nu aiba trebuintia de a mai studié si citi nimicu pe lume in tóta viéti'a loru, precum in adeveru multi nici nu studiadia nimicu dupa ce esu din scóle, ba le este lene a citi macaru vreunu diariu, séu vreo carte ori fói'a de specialitatea pe care -si au ales'o ei cá de profesiune, pentru cá se nu se pérda de lumea cecalalta, care merge inainte necurmatu si neincetatu.

Pre langa tóte acestea, nimicu pre lume nu e in stare de a caracterisa mai aprigu gradulu celu decadiutu alu culturei scientifice in Ungari'a si in Transilvani'a, decatu cifrele oficiali publicate in Monitoriulu ungurescu*), candu cu ocasiunea conscriptiunei alegatoriloru. Dupa Monitoriu, asia numiti'a inteligentia, advocati, medici, ingenieri, profesori, doctori in ére-si-care scientia si alti ómeni eruditi, in Ungari'a erá in an. 1869 in numeru de 39455.

In Transilvani'a numai . . 1421.

(Va urmá.)

*) Zur Reform des Universitätswesens in Ungarn. 1870.

**) A Kolozsvári Egyetem mint cultural szüggséget.

Discursu seriosu.

Unu barbatu caruntu — o Casandra vechia — intrebatu fiindu, déca politic'a urmata pana acum de romanii ardeleni a fostu cans'a desconsiderarei drepturiloru loru politice nationali, ori alte cause, respunse: Déca copilulu primindu unu meru de auru in mana, cá gagia de dotatiune pentru viétia, fù atatu de nepreceputu, incatu la vorbe insielatórie l'a lepadatu, pe unu meru boncanu, in laintru mancatu de vermii neadormiti, cine pórta vin'a seracirei copilului celui, care se incrediú vorbeloru siretului insielatoriu, fara a sci cumpani pretiulu mereloru. — Cu indignatiune a primitu si daruitoriulu prosti'a neasteptata a baiatului. — Ce cause se mai cautati, déca dreptulu vostru l'ati datu schimbu pe legea de alegere feudale la dieta din Clusiu, sarutandu man'a, care v'a strivitu atatea secole? — Bine dér' in dieta din Clusiu s'a datu votulu minoritatei, in care romanii -si pretensera drepturile si dieta in Transilvani'a? — Asteptati déra, pana candu vi se va restitui si vóa indemnisarea pentru merulu de auru din partea insielatoriului, ca elu si a cumperatu cu elu unu paripu, si pe voi va lepadatu se umblati pe diosu. — E reu! Dér' óre nu s'ar poté indrepta lucrulu? — Nu, nici decum nu sub aceste impregiurari, de catu numai, déca veti dovedi cu pitioriulu in pragu una solidaritate ce se o admire lumea si se silésca prav'a opiniune a celoru, ce credu: ca romanii su totu copii si se bucura si de jocarei momentane; sei silésca, cá se ve restitue marulu de auru, ca acum nu mai sunteti copii flusturatici, cum ati fostu candu ati plecatu, se credeti la insielatori. — Se póte? — Da, asia se póte, ca-ce chiaru opiniunea publica a Europei ii va sili la acésta, candu nu o voru mai poté falsifica cu fictiunile, ca numai doi trei agitatori romani se afla nemultiamiti, dér' partit'a cea mare, nationalitatea romana, e un'a cu partit'a deakiana, or' cu cea tiszaiana, ca uite cum se saruta de multimiti intr'o credentia? Una natiune neimparechiata in fractiuni nu se póte, nici decatu ignora indelungatu. Acésta o dice si Jozsika in „Magy. Állam", provocandu pe maghiari a considera pe romani. Solidari'a tienuta de pana acum inca ne au folositu multu, numai constituitive odata intr'o partita nationale solidaria compacta si disciplinata si fiti securi, ca veti fi cautati si stimati cá aurulu, dér' nu desconsiderati. — Ei. Dér' nós nu ne concedu se ne constituimu. — Vaí de omu.

**) „Budapesti Közlony".

Dér' cine ve póte opri, pana candu susta partit'a deakiana si tiszaiana constituite cá prototipu, cá dovada, ca o ertatu a se constitui in partita politica nationale, intre marginile legiloru sustatórie? — Dér' ei suntu favoritii. — Ho! ho! intr'unu statu nu se póte o anomalia ca acésta, ca i ar' inmormenta totu prestigiulu inaintea Europei! Intrebati de, si pe bihoreni si faceti asemine, ca veti rresi cu solidaritatea totu asemene; dér' apoi asia constituiti si disciplinati, lucrati cu totii pentru binele vostru, incatu nici o di se nu trécа fara vreunu pasu inainte, ca-ce totu ce ve veti procura voi din propriele poteri, va fi si unu pasu catra intetirea victoriei in cans'a nationale politica, care nu póte remané inmormentata, pana candu le damu dovada, ca mai multu romanulu nu va a fi representatu, Dómne feresce! prin nici unu strainu, ci numai prin barbatii loru de incredere, dupa cum face si sasulu si maghiarulu, ridiendu in pumni de alti ómeni captiati. — De alta data alte órdine la alte intrebari puse. — Seraci'a si materiale si spirituale e sora cu sclavia; sclavi nu mai voimu se remanemu, insa déra se ne invetiamu si inavutimu unii pe altii imprumutatu. Domnulu domniloru vietiei va fi cu noi! —

Brasiovu. (Sciri locali.) Cea mai interesanta scire pentru populatiune este, ca in urmarea enormelui importu din vecin'a Romania pretiurile bucateloru in piatiele nóstre au mai scadiutu ceva, éra lemnele, care in an. tr. se urcasera in modu anormu in pretiu, in érn'a acésta scadiura circa cu $^1/_4$ parte. Carnea de vite este 18, cea de porcu inse érasi stà la 22 cri v. a. 1 ℔ de Vien'a. Gerulu ernei carele in cursu de 1 luna, adica cam pana la 6 Ian., erá intre 10 si 18 graduri Ream., incetase cu totulu, pentru ca i succesese unu tempu mole si fórte nesanetosu, care inse cá de 10 dile incóce s'a inaspritu érasi pana la 9—10 graduri, dupa ce mai veni una ninsóre. Anghin'a prin unele comune vecine inca totu mai sugruma si omóra multime de copii dela prim'a etate pana catra 16 ani in susu, candu din contra, dela Bucuresci ne vene scirea, ca acolo anghin'a mai incetá (adica dupa ce vreo trei ani de dile omori cu miile), ca inse acuma una parte a populatiunei sufere fórte greu de langóre (typhus), de care si moru multi. Precum in Bucuresci, asia si in Brasiovu si in multe alte cetati si tienuturi higien'a publica este fórte neingrigita. Se póte dice cu totu dreptulu, ca de ecs. si in Brasiovu nu mai ecsiste de locu politia de strate; tóte spurcatiunile, laturile, tóte gunoiele, une-ori si cadavre de animali mici se arunca pe strate, unde putrediendu, mai tardiu infectedia atmosfer'a, incatu se apere Ddieu. De aici apoi mai multe morburi. In curtile multoru case inca domnesce cea mai mare necuratia, pe care a respira plumanile omenesci si primescu in sange veninu. —

Carnevalu de si scurtu estempu (adica dupa calidariulu Gregorianu), a datu ocasiune la mai multe petreceri ale familieloru de tóte nationalitatile in asia numitele baluri. Din acestea catova, si anume alu casinei maghiare, cele date totu separatu, de trei reuniuni ale femeiloru, adica romane, sasce (evangelice), germane si maghiare (catolice) pentru scopuri filantropice, cum si celu datu de catra municipalitate pentru cass'a seracilloru, apoi altele pentru scóle au esitu care de care mai frumóse. Se pare inse, ca balulu datu de onor. corpu alu ddloru oficiari de tóte armele din garnison'a locale in 8 Febr. a intrecutu pe tóte, nu dóra cu vreunu lucsu netrebnicu si lipsitu de orice gustu, ca-ci asia ceva mai nici decum nu s'a vediutu in acea séra, ci cu impregiurarea, ca acela fù cercetatu de multime familii fruntasie din tóte nationalitatile si nuantiele politice, ca spiritulu si conversatiunea vivace care domina in acea societate alésa si fórte numerósa, dà se pricépa ori-si-cine, ca acolo se afla pe unu terenu strictu neutrale. Adaugemu la acestea intempinarea amicabile ce avura familiele civile de catra filii lui Marte, cari le invitasera la acelu balu pare si ne vomu simti din parte-ne obligati in modulu celu mai placutu a multiami onorabilelui corpu oficieresc pentru oca-

siunea ce au datu si asta-data familieloru de a-si petrece in modu asia elegantu nobile, simpathicu, precum raru se intempla in patri'a nóstra. —

Clusiu 4 Febr. 1872.

Domnule Redactoru!

In Nrii 4, 5, 6 ai „Gaz. Trans." a aparutu „din comitatulu Clusiului" o corespondentia, in carea ocupanduse d. corespondente cu alegerile municipali in comitatulu Clusiului lica in nume de reu unui altu corespondente, ca in reportulu seu catra Gazeta, facutu totu in aceiasi causa, nu ar' fi laudatu pre cei cari meritau, pentru activitatea loru desvoltata pre langa alegerile municipali in interesulu romaniloru, si ca ar' fi laudatu pre unii cari nu o meritara.

D. corespondente din numerii 4—6, are bunatatea a face si de numele meu amentire, facundu-mi o imputare si punendu-mi si o intrebare.

Imputarea ce mi o face este: ca eu cá jude singularin cerculu Gileului, cu judele procesualu romanu alu aceluiasi cercu, pentru ce nu amu fostu activi, ca in acelasi cercu, unde dupa parerea diui corespondente suntu alegatorii romani in maioritate, se se aléga mai multi romani in comitetu, decatu cei 3 alesi?

Lucrulu este fórte simplu; éta asia: Pentruca, romani alegatori in cerculu Gileului suntu 74, éra unguri preste 400 si pentruca de acea invoiéla, carea amu facutu noi cu unii dintre conducatorii ungurilor, cá se se aléga diumetate romani si diumetate unguri, alegatorii unguri nu au voitu se scia nemic'a; siedulele tiparite de noi co partit'a, cu care amu pactatu, nu fora de alegatori primite, ci maioritatea absoluta avu alte siedule de candidati, in care erau numai 3 romani inscrisi; si acésta partita au invinsu.

Atat'a, catu a facutu conducatoriulu comitetului romaniloru din cerculu alegatoriu alu Tecei amu facutu si noi. Dsa inca a facutu pactu cu sasii, cari erau maioritatea alegatoriloru, se aléga 6 romani; a tiparitu siedule de candidati comune, — totu ce amu fostu facutu si noi. Activitatea dsale a incoronat'o inse resultatu, pentru ca conducatorii sasiloru au fostu omeni de cuventu si au sciutu castiga pre alegatorii sasi pentru de a votá conformu pactului facutu cu romanii; pre candu maghiarii cu cari amu pactatu noi séu n'au vrutu, séu n'au potutu castiga la ai loru valóre pactulu ce legaramu cu densii.

Purtamu noi in astfelu de impregiurari vin'a, ca 74 alegatori romani facia cu 400 unguri nu a lesera mai multi representanti romani in comitetulu comitatului, decatu trei? judece publiculu cetitoriu! Eu unulu cu anima linistita me supui acestei judecati.

Se mira apoi d. corespondente, ca eu carele, dupa parerea dsale, sum persona placuta ungurilor, cum de nu fui alesu de representante in comitetulu comitatului din cerculu Geloului?

Respunsulu si aici e simplu. Éta lu: Pentruca maioritatea ungurilor, (cá pre unu romanu placutu loru) nu m'au primitu intre candidatii din list'a loru.

Laso, cá la alte puncte se respunda corespondentele din anulu 98—1871 alu Gazetei, pre carele se pare calu identifica corespondentele din Nrii 4—6 cu persón'a mea. Atata inse in interesulu adeverului trebue se afirmu si eu, cumca d. Grigoriu Vitéza, cá presiedintele comitetului nationale romanu din Teac'a, si a implinitu intru tóte astfeliu datori'a de romanu, catu a meritatu pre deplinu cá corespondentele din Nr. 98, se lu laude si pre dsa.

Pentru ce nu a facut'o? respundia acelasi corespondente.

Alu dtale stimatoriu amicu

Iosifu Popu m/p.

UNGARI'A. Pest'a 5 Febr. Clubulu lui Deák se ocupá mereu cu novell'a electorale, care in curundu se va lua la desbatere in dieta. Ea nu cuprinde nici o imbunatatire, din contra catu privesce censulu in Ardélu ea remane totu acea plaga distinsa pentru romani; déca va fi primita si de dieta, cine mai crede, ca in Ungari'a se afla intre maghiari si liberali, e orbu. —

Dér' lassamu rusinea celoru respectivi la o parte, ca ea nu se vede a domicilia intre semeni, déca intr'unu statu se aprôba ér' dóue feliuri de censuri si póte acum si mai mari, pentruca nici liberalismulu se nu -si póta redica cornulu, dér' nici nationalismulu altoru popóra se nu prinda radecina. Ei facu, ei voru resface. —

Alta e mai batatória la ochi. Deputatii maghiari ardeleni dedera unu **memorandu** min. presied. Lonyay, si s'a tienutu si consiliu ministerialu despre elu. Memorandulu trage luarea aminte a guberniului la multe gravamine, urbariali, organisatórie in fundulu regiu, comunicationali, privitórie la redicarea universitatei in Clusiu, se intielege ca numai maghiara, dér' apoi provóca guberniulu, cá se aplice la centru in Pest'a mai multi transilvani esperti si de specialitate, ca-ce se pre paresce acésta parte, incatu se póte dice, ca maghiarii Ungariei suntu mai bine cunoscuti cu relatiunile Franciei, Belgiei si Germaniei, decatu cu impregiurarile Ardélului, apoi se mai tramitu de acolo si amploiati in Ardélu, cari nici idea n'au de impregiurarile ardelene. La curia ardeleni nu suntu aplicati atatia si de aceia, cari s'ar cuvini „ecsemplele suntu odiósa"; dér' apoi dela 1867 in locurile celoru esiti séu stramutati ardeleni nu se mai denumescu, ci tóte le absorbu cei din Ungari'a.

„Déca guberniulu va procede si mai incolo pe calea acésta, ecsecutiunea **uniunei**, opulu contópirei, nu va fi sanetosu, si estu din urma póte ecsercita reactiune daunósa." In Ardélu relatiunile de seculi desvoltate nu se potu nivela cu o trasura de pêna, ci intieleptiunea politica pretende a se lua in bagare de séma, ceea ce uniunea nu impedeca.

Ne apropiamu cu incetulu de cuvintele lui Cseresi, ca tóte relele ardelene vinu din Ungari'a.

Negotiarile cu croatii s'au intreruptu, fara resultatu, dupa ce s'au tienutu mai multe siedintie ministeriali in acestu obiectu. Se scrie, ca nationalii croati facu pretensiuni, cari nu se potrivescu cu legea uniunei primita de unionisti, si apoi unionistii vinu dupa usia, déca se voru recunósce pretensiunile nationaliloru.

Vediendu nesuccesulu cu croatii br. Jozsika in „Magyar Állam" intr'unu art. incep. consiliaza pe maghiari, cá se se reintórca catra romani si sei considereze ca pe unii ce suntu de aceiasi sórte amenintiati si suntu patrioti dovediti si de istoria. Vorbe amu auditu destule, mai vertosu in ajunulu alegeriloru dietali, dér' fara fapta romanulu nu mai crede nici Christosului maghiaru, pentruca totudéun'a la insielatu, de cate ori i a crediutu. Acum brandi'a i pe bani. —

Confederatiunea latina.

Fra dieci anni l'Europa sara mezzo cosacca e mezzo tedesca, se i nostri uomini di stato non provveggano con una politica più nazionale alle sorti del paese e delle razze latine.

(La Confederazione Latina.)

Dela inceputulu anului trecutu 1871, se publicá in Macerat'a in Itali'a, „La Confederazione Latine", consede in Campidoglio, fói'a periodica politica, scientifica, literaria, sub directiunea pre invetiatului patriotu italianu si latinu Brutu Amante fiiulu presiedintelui curtii de apelu eruditului autoru alu operei „Nuova Carta d'Europa" cavalerului Enricu Amante.

„La Confederazione latina" pórta in frunte emblem'a sempiterna a latiniloru Aquila Romana cu inscriptiunea in giuru: Italia, Francia, Spania, Belgia, Portugalia, Romania, ér' de desuptu: Vis unita fortior.

Iovitur'a infricosiata ce germanii neimpedecati de slavi detera latinismului in Franci'a, iovitur'a pregatita cu maiestria in cursu de o diumetate de seclu a resturnatu ecuilibriulu de pana acum alu Europei si a implutu de grigi pe tóte popórele latine, pana astadi purtatóriele civilitatei in Europ'a.

Vediuramu pentru prim'a data unu ministru francesu proclamandu in Itali'a necesitatea alianciei latine, de asemenea pe generaliulu italianu Cialdini in Ispani'a; insu-si Jules Favre nu vede altu midiulocu pentru pacea lumei, pentru ecsistinti'a popóreloru latine, pentru salvarea civilitatei in faci'a germanismului si slavismului, ce le amenintia, decatu alianti'a gintiloru latine.

Asta mare idea are in fine si unu organu in „La Confederazione Latina".

Germanii si slavii nu pentru prim'a óra cérca a lovi de mórte imperiulu latinu in Europ'a Dér' numai lovirea din urma a fostu in stare de a desteptá si pre cei mai amortiti din lumea latina.

Ide'a confederatiunei latine nu e nóu'a pentru romani. Visulu primiloru apostoli si romanismului in oriente, visulu lui Sincai'u, Maioru si altoru asemeni barbati din centrulu Daciei lui Traianu pare ca in curundu se va realisá. Si inca inainte de ivirea fóiei italiane din Macerat'a, o spunemu cu mandria ca pre la an. 1867, unu romanu propuse mai antaiu Unitatea latina si unu congresu panlatinu in faci'a pericleloru ce ne amenintiau, dér' cari nu toti le vedeau.

„La Confederazione Latina" e unu organu e-situ la tempu, ce e neaparatu a se respandi intre tóte gintile latine si mai cu séma intre romani. Cu cata scientia si anima vorbesce despre toti si anume despre noi romanii, fii cei mai departati si mai uitati ai Romei sempiterne, se va incredintia veri-cine din pucine cate vomu estrage in cele urmatórie:

I. Intr'unu articulu intitulatu: „Necesitatea confederatiunei latine in Europ'a", fói'a nóstra italiana aréta, ca o confederatiune a staturiloru Europei, dupa imaginea staturiloru unite ale Americei, pre langa, ca n'ar avé obiectu, apoi nici e posibile, ca-ci cum ai puté uni la unu locu pre autocrat'a Rusi'a, parlamentari'a Britani'a, democratic'a Franci'a, feudal'a si divin'a Germani'a s. a.?

Confederatiunea tuturoru staturiloru Europei la unu locu fiindu deci imposibile, nu remane, in interesulu pacei generali, decatu ide'a catoru-va staturi séu confederatiuni mai mari in Europ'a.

Pana in dilele din urma figurau cá staturi mari, Rusi'a, Prusi'a, Austri'a si Anglí'a si pana mai eri Franci'a.

Ér' acum, Prusi'a a devenitu nu numai unu statu mare, dér' ea se afla pre calea sacra si triumfale de a absorbi staturi mari si mici, prin imperiulu seu asupra Germaniei intregi; imperiu constituitu in daun'a Polóniei, Danimarcei si a Austriei, si prin desmembrarea Franciei.

Positiunea e grava: astadi Prusi'a e dómn'a Europei. Rusi'a e potente; mai pucinu cutediatória, mai tolerante, dér' inca potente de ajunsu pentru aperarea posesiuniloru sale maritime, e Anglí'a; Austri'a e slaba, Franci'a sdrobita, Oland'a, Elveti'a, Belgi'a, espuse germanului; Ispani'a, Portugali'a si Itali'a, incapabili fiacare in parte de a resiste unei agresiuni germane.

Si aceste staturi suntu slabe nu numai prin pucinetatea fortieloru loru isolate de a-si apera independinti'a in contra Germaniei; mai reu inca in contra Germaniei si a Rusiei. Dér' suntu inca slabe, pentru ca inimiculu cu o abilitate admirabile scie semana disordinea morale in sinulu loru, si a le desbina unele de altele prin promisiuni si amagiri. Austri'a deja e obligata a tolera domni'a teutonica asupra Europei. Prusi'a cérca a se viri in Itali'a prin insesi incurcaturele Papei.

Tierile si gintele latine remase singure si isolate in lume, cum so-si apere libertatea si independenti'a?

Ele nu potu se se constitue intr'unu imperiu, cá alu lui Carlu-Magnu, si alu lui Wilhelmu de astadi. Imperiulu e autocrati'a, e despotismulu, e resbelulu si concista. Imperiulu e imposibile intre latini. Natiunile latine, spre marea norocire a civilitatei, au fiacare limba, istoria si literatura loru nationale, care au creatu si care reclama o vietia autonóma pentru fia-si care in parte. Asimilarea nu e posibila decatu la popórele germane strinse prin aceiasi limba, prin aceiasi istoria comuna, si prin o órba supunere catra ducii si principii loru. Acésta asimilare e un'a din causele reali ale puterei germane; ea prepara fatalmente pre nemti a crea in centrulu Europei o dominatiune, care in fintia, nu va fi mai pucinu autocratica decatu acea ce resiede la marginile Europei in Petroburgu.

Nu vomu negá, ca acésta neasimilare a gintiloru latine, déca favorédza libertatea si civilitatea, ea inse nu i maresce forti'a; si numai legaturele morali originele comuni nu suntu de ajunsu spre a fi putinti si respectati de vecini. Asia déra, fara a atinge catu -si de pucinu libertatea si civilitatea, e neaperatu a consolida legaturile morali prin o definitiva si morale confederatiune a popóreloru latine.

Confederatiunile au fostu de a pururea slabe, dér' ele suntu ori cum mai bune decatu isolamentulu; si apoi, de alta parte, déca ele suntu slabe pentru agresiune, au o necontestata vitalitate intru aperare. Si éta totu ce voimu noi in interesulu

pacei universale, si, spre a face mai pucinu posibile concist'a si resbelulu.

Sistem'a federale e cea mai favorabile pacei, pentru ca infrenéza pre staturile ce intra in lig'a, de a sarí la resbelu contra altoru popóre, si tiene in respectu pre straini de a aduce resbelulu in casa.

Confederatiunea latina e unu faptu nu numai gloriosu pentru Itali'a, necesariu pentru tóte staturile latine, pentru ecuilibriulu Europei si progresulu lumei intregi, dér', dupa evenimentele din urma, confederatiunea latina investiesce si caracterulu oportunitatei. In adeveru, trei semintii dominante suntu in Europ'a: seminti'a latina, seminti'a germana si cea slava. Bulevardulu semintiei slave este imperiulu rusu cu 66 milióne locuitori, cari voru cresce inca prin caderea Pórtei otomane — cadere, care déca se mai póte intardia, nu se póte impedeca. Bulevardulu semintiei germane este imperiulu germanicu, care nasce cu putere, care déca astadi numera 42 séu 46 milióne, ea mane, dupa indeplinirea unitatei germane, va numerá pana la 65 milióne. Se punemu casulu, ca acestе dóne imperie se voru alia intre densele, ce se va alege de restulu staturiloru Europei ce stau isolate fara nici o legatura intre densele? Se nu uitamu, ca numai amenintiarea unei aliantie a imperiului rusu cu Prusi'a a fostu de ajunsu spre a impedeca tóte celelalte staturi ale Europei de a partecipa la resbelulu din urma.

Asia déra confederatiunea latina e necesaria si oportuna spre a ne asecura de veri-ce atacu spre a mantiené fiecarui statu alu confederatiunei integritatea teritoriului nationalu, libertatea si independenti'a.

Astadi confederatiunea latina se impune, ca o esigintia neinlaturabile a vietiei civile a lumei, ea deveni in scurtu o realitate, pentru ca numai ea póte risipi ingrigirile intemeiate ale lumei numai ea va inchide pentru lungu tempu portile templului dieului Ianu in folosulu pacei si alu civilitatei Europei. — (Va urmá.)

Varietati.

Legitimare.

Dupa ce numerulu prenumerantiloru la fói'a besericésca „Preutulu mireanu“ abia ar' poté acoperí $^3/_5$ (trei din cinci parti) a speseloru, — subscrisulu face cunoscutu, ca edarea fóiei sub atari constelatiuni e imposibile, remane inse sperarea de a resuscitá ide'a edarei in tempuri mai favoritórie Totudeodata adaugu, ca numai dela unu prenumerante amu fostu primitu 5 fl., cari cu post'a de astadi i retramitu respectivului domnu.

Gherl'a in 18/6 Ian. 1872.

Ioane Papiu m/p.,
preotu la penitentiariulu transilvanu.

— Mihaile Horváth, episcopulu istoriografu, e denumitu presiedinte la consiliulu creatu de nou pentru instructiunea publica. —

— La inmultirea fondului academiei ung. din Clusiu se tramitu mereu daruri, facute cu tóta ocasiunea. Directiunea arată documentulu fundationale de 10 mii fl. dela Floru Francisco.

La orce adunari nationali séu petreceri romanulu inca se nu -si uite de academi'a romana, cace fericirea lui cá natiune politica fara acestu institutu e imposibile! si numai idiotii si malitiosii desfatuira si pana acum si se porta si acum cu indiferentismu pentru acestu institutu. —

✝ Tenerulu de mare sperantia Iuliu Catineanu teologu de Gherl'a, in anulu alu 21-a alu vietiei sale, in 17 Ianuariu dupa unu morbu greu, de unu anu de dile — s'a mutatu la cele eterne, lasandu in doliu pre unicului seu frate Alexandru oficialu telegrafistu. Fia'i tieren'a usióra! —

? D. Nic. F. Negrutiu e resolutu a scóte la lumina opsiórele mentionate in propunerea despre instructiunea secsului frumosu, déra nu le póte, neavendu spesele recerute si neprimindu pana acum decatu 13 fl. 50 cr. bani de prenumeratiune, — si asecuratiune de post-primire in sum'a de ver' 80—90 fl. v. a. Deci apeléza din nou la stim. publicu romanu terendu-i sprijinulu marinimosu, ér' la casu de nepartinire, va tramite banii indereptu la dd. prenumeranti, cu parere de reu pentru indiferentismulu celu descuragiatoriu. —

— (Fapta filantropica.) Defunctulu Stefanu Bocirla in Iasi lasandu dupa sine 8500 galb. avere, au testatu o parte din avere epitropiei generale a cassei spitaleloru St. Spiridonu, ér' o alta parte prin testamentu au insarcinatu pe epitropi'a generala de a o imparti la persóne de diferite conditiuni. — Fapta care nu o putemu decatu lauda! — „C.“

— Carolu Marx, fundatóriulu si organisatoriulu „societatei internationale“, a moritu inca in 5 Sept. 1871 in Londonu. Acestu omu a constituitu o asia masina infernale, carea a datu si va dá inca multu de lucru diplomatiloru si strategiloru. Donatu cu facultate organisatória eminenta, vointia firma, energia admirabile, pre contulu ostenceleloru sale necredibile a fundatu o societate, carea numai pana acum numera siepte milióne de membri. Si sufletulu acestei confederatiuni gigantice a fostu omulu acest'a neamtiu. Elu, cá si Prudhon, a fostu lipsitu de tóta convingerea religionaria séu filosofica, si erá condusu mai multu de ura, decatu de amóre catra omenime. Ceea ce numimu cultura moderna, elu numiea barbarismu alu evului nou; tóta viéti'a civila si politica de astadi -si a propusu a o resturná din fundamentu. Principiale, de cari a fostu condusu, suntu teribile. Elu nega ecsistinti'a lui Ddieu, a unicului temeiu nestramutabiliu si eternu alu dreptului si alu detoririei la popórele civilisate. Nega amórea de patria si natiune. Lapeda proprietatea personale si dice, ca nimenea se castige mai multu, decatu i e destulu spre acoperirea lipseloru de tóte dilele. Pre aceste principie -si a fundatu sistem'a sa; si oper'a comunistiloru din Parisu a fostu primulu fenomenu, in care aceste principie au dobenditu ecsecutare practica. Déca comun'a din Parisu ar' fi subsistatu catova tempu cu succesu, déca ar' fi aratatu numai pucinu avantagiu, fara indoiélа multi dintre democrati s'ar fi incercatu a o introduce in viéti'a; póte unii ar' fi bucinatu cele trei principie mentionate de unic'a base a politicei venitoriului. Inse resultatulu nefavoritoriu si infioratoriu a impedecatu pre unu tempu indelungatu nesuintiele loru. Acum suntu convinsi capii infocati, ca libertatea altcum trebue asecurata, si ca cestiunile politice trebuescu separate de cele sociale. Marx numai cu scopulu a fostu in deplina cunoscientia; in ajungerea scopului nici de unu midiulocu nu s'a infioratu. In asta privintia nici Ignatiu Loyala nu l'a intrecutu. Nu s'a sfarimatu multu cu miseri'a, in care sfruncá pre celu seracu. „Lasa se sufera, dicea, numai asia va deveni la convingerea, ca societatea presenta e sclavia, si asia e de condamnatu“. Ori-ce ruina causau principiele lui, elu se bucurá, pentru ca sciea ca se afla cu unu pasiu mai aprópe de scopulu seu. Societatea acést'a acuma subjugata, éra a tienutu in Genev'a adunare mare, inse deocamdata e impedecata in actiunea sa, pentruca sufletulu s'a departatu din midiuloculu ei. — „Fed.“

Mai nou. La més'a diplomatica a ministriului de interne din Romani'a, consululu americanu redicá unu toastu pentru uniunea celoru 12 milióne romani, cari se afla in orientulu Europei. Toti ceilalti consuli accreditati incremenira, ér' resentantele Rusiei a avutu curagiulu a secunda cu toastulu totu pentru acésta idea. Asteptamu se vedemu, ce impresiune va fi facutu acestu incidentu la inimicii latinitatei, — ca noi scimu mesurá vorbele ocasionali cu mesur'a intieleptiunei si a posibilitatei. —

In Bucuresci in senatu d. Desliu interpela pe min. de finantia pentru venderea secreta de obligatiuni dominali de 15 mil. cu damnificarea fiscului, ér' senatulu trecú la ordinea dilei. Proiectulu introducerei timbrului s'a primitu. —

Londonu 7 Febr. Mesagiulu deschiderei parlamentului constatéza relatiuni amicali cu cabinetele esterne. In privinti'a pretensiuniloru Americei de nordu, cari nu cadu in sfer'a arbitriului dela Genev'a, asiediatu pentru aplanarea diferintieloru intre Angli'a si Americ'a in caus'a Alabama, s'a facutu Americei descoperiri amicali.

S'au votatu adrese. Gladstone atacatu de Disraeli, respunse, ca regimulu ia asupra-si responsabilitatea pentru tractatulu de Washington; pretensiunea Americei e absurda, si chiaru si in casulu estremu neacceptabile. —

Washington 6 Febr. Consiliulu de cabinetu discuta despre descoperirile Angliei asupra judeciului de arbitri. Planulu unanimu e a tiené tare la punctulu de vedere alu regimelui americanu catu privesce la pretensiunile Alabama. —

In Franci'a min. de interne Perrier si a datu demisiunea, fiinduca nu s'a primitu reintórcerea la Parisu cu regimulu. Thiers i a primit'o. Cu germanii se afla in tocméla pentru incetarea ocupatiunei, pentru care in tóta Franci'a si femeele facu ofrande si sacrificia in bani, cá se i exofliseze.

In Ispani'a de candu se disolvara cortesele agitarea e mare, si Itali'a tramite 2 fregate la porturile ispanice spre aperarea regelui Amadeu. —

Nr. 46/1872 civ. 2—3

Publicatiune.

Prin care se face de obste cunoscutu, cumca domnulu advocatu Andreas Csiki spre practicare si a stramutatu locuinti'a s'a dela Turd'a la Brasiovu, primindu asupra s'a, dupa aratarea s'a cancelari'a domnului procuratoru ung. si fostului advocatu Adolf Kenyeres.

Brasiovu in 15 Ianuariu 1872.

Din siedinti'a tribunalului r. ung.

Concursu.

Pentru ocuparea postului de fisicu montanu in opidulu reg. Abrudu, devenitu in vacantia, cu care este impreunatu unu salariu anualu de 750 fl. v. a., intertenimentu de calu 120 fl., bani de cortelu 100 fl. si dreptiulu de pensiune dupa normele statului, se deschide prin acésta concursu.

Competitorii la acésta statiune au de a-si substerne cererile loru documentate, ca au praxea si pregatirea recerute in facultatea medicinala, si cu deosebire ca au cunoscienti'a limbei romane si a celei maghiare, — adresandule „Comitetului fondului pisetale“ in Abrudu, pana la terminulu prefiptu 26 Februariu a. c.

Dela comitetulu fondului pisetale din Abrudu si Rosi'a.

Abrudu in 25 Ianuariu 1872.

Simeonu Balintu m/p.,
3—3 presiedinte.

Publicatiune.

Una posesiune aflatória in cetatea Kézdi-Vásárhely constatatória din dóua edificia de locuitu cu celaria (pivnitia) uscate si boltite aflatórie sub ele; dintr'o móra artificiósa de aboru cu trei róte, dintr'unu magazinu de bucate, grasdu si cu fauria, provediute cu tóte cele de lipsa, tóte in stare solida si de nou didite; mai incolo dintr'unu edificiu isolatu diditu din lemnu, facutu pentru o fabrica de stearcu, din o curte mare si din o gradina spatiósa de legume si de fructe, se vinde de buna vóia sub conditiunile cele mai favorabile. Mai de aprópe se se intrébe in Brasiovu la proprietariulu

Ionchimu Pánczél,
2—3 asesore judiciale reg.

Doritorii de a primi lectiuni private din contabilitate si correspondenti'a mercantile in ori-care limba a patriei, suntu poftiti a se adresa la subscrisulu

I. Ratiu,
2—3 in comtoriulu d. Bányai Bogdán.

Cursurile

la bursa in 9 Febr. 1872 stá asia:

Galbini imperatesci	—	5 fl. 41	cr. v. a.
Napoleoni	—	9 „ 03	„ „
Augsburg	—	111 „ 25	„ „
Londonu	—	111 „ 35	„ „
Imprumutulu nationalu	—	61 „ 35	„ „
Obligatiile metalice vechi de 5%		70 „ 20	„ „
Obligatiunile rurale ungare		80 „ 30	„ „
„ „ temesiane		78 „ —	„ „
„ „ transilvane		76 „ 50	„ „
„ „ croato-slav.		— „ —	„ „

Redactoru respundietoriu
IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tiparitulu lui
IOANE GÖTT si fiiu HENRICU.